

RAPORT DE EVALUARE 2022

A PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A POLITICILOR DE TINERET ALE RAIONULUI IALOVENI PENTRU ANII 2022 - 2026

ELABORAT DE:

Constantin CURCA și Igor CURCA
AO STUDEM din Bălți

Acest material este realizat de Asociația obștească „Eco-Răzeni” în cadrul proiectului „Capacitarea organizațiilor locale de tineret din Moldova”, implementat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Danemarca, cu suportul financiar al New Democracy Fund.

RAPORT DE EVALUARE 2022 A PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A POLITICILOR DE TINERET ALE RAIONULUI IALOVENI PENTRU ANII 2022 - 2026

ELABORAT DE:

Constantin CURCA și Igor CURCA

AO STUDEM din Bălți

Ialoveni, 2023

Aceast material este realizat de Asociația obștească „Eco-Răzeni” în cadrul proiectului „Capacitarea organizațiilor locale de tineret din Moldova”, implementat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Danemarca, cu suportul financiar al New Democracy Fund.

Cuprins

LISTA DE ABREVIERI.....	3
INTRODUCERE.....	4
METODOLOGIE.....	5-7
PRIORITATEA I. SPORIREA ACTIVISMULUI CIVIC AL TINERILOR.....	8-14
1.1 Implementare	
1.2 Rezultate	
1.3 Recomandări	
1.4 Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului	
PRIORITATEA II. DEZVOLTAREA SERVICIILOR DE EDUCAȚIE NON-FORMALĂ, INFORMARE ȘI INSTRUIRE PENTRU TINERI.....	15-19
2.1 Implementare	
2.2 Rezultate	
2.3 Recomandări	
2.4 Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului	
PRIORITATEA III. DEZVOLTAREA OPORTUNITĂȚILOR ANTREPRENORIALE ȘI DE ANGAJARE ÎN RÂNDUL TINERILOR, INCLUSIV A CELOR CU ȘANSE REDUSE.....	20-24
3.1 Implementare	
3.2 Rezultate	
3.3 Recomandări	
3.4 Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului	
PRIORITATEA IV. PROMOVAREA MODULUI SĂNĂȚOS DE VIAȚĂ ÎN RÂNDUL TINERILOR ȘI PREVENIREA COMPORTAMENTELOR RISCANTE.....	25-27
4.1 Implementare	
4.2 Rezultate	
4.3 Recomandări	
4.4 Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului	
INCLUZIUNE ȘI EGALITATE DE GEN.....	28
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI GENERALE AXATE PE PROGRAM.....	29-31
ANEXE.....	32-37

LISTA DE ABREVIERI

CR	Consiliu Raional Ialoveni
CLT	Consiliu Local al Tinerilor
ONG	Organizație non-guvernamentală
PGM	Programul de Granturi Mici pentru Tineri și Tinere
FPT	Fondul pentru Tineri Ialoveni
CSPT	Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Avante”
Tinerii NEET	Not in education, employment or training (nu sunt încadrați nici în sistemul educațional, nici în câmpul muncii și nici în educația non-formală)
APL I	Autoritate Publică Locală de nivelul I (Primărie)
SNV	Săptămâna Națională a Voluntariatului
CRT	Consiliu Raional de Tineret
FSAT	Fondul de susținere a antreprenoriatului pentru tineri Ialoveni
ODA	Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului
Program	Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026

Conținutul materialului este responsabilitatea exclusivă a proiectului și aparține autorilor, totodată nu reflectă în mod neapărat viziunea finanțatorilor și a partenerilor proiectului.

Introducere

Prin Dispoziția nr. 76-g din 20 iulie 2021 a Președintelui raionului Ialoveni, a fost creat Grupul de lucru, care întrunește specialiști din diverse domenii relevante, din cadrul serviciilor publice descentralizate și desconcentrate ale raionului, reprezentanți ai structurilor de participare și reprezentare ale tinerilor, precum și ai structurilor asociative de tineret. Acest Grup a coordonat procesul de elaborare a Programului de dezvoltare a politicilor de tineret din raion într-un mod transparent și incluziv, în cadrul proiectului „Activismul tinerilor – soluția dezvoltării comunitare”, implementat de Asociația Obștească "Eco-Răzeni" în parteneriat cu Consiliul Raional Ialoveni.

Prin Decizia Consiliului Raional Ialoveni, nr. 6/2 din 11 noiembrie 2021 „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026” este aprobat. Scopul programului este ca tinerii (fete și băieți), inclusiv din categoriile defavorizate, cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 de ani, din orașul și localitățile rurale ale raionului Ialoveni, să acceseze oportunități de dezvoltare personală, să se implice activ în viața comunității și să participe la procesul decizional local, în parteneriat cu actorii sociali.

Scopul prezentului exercițiu este de a evalua nivelul de implementare a Programului de Dezvoltare a Politicilor de Tineret a Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026, pentru anul de gestiune 2022. Concluziile și recomandările care rezultă din această evaluare vor servi drept bază pentru actualizarea și îmbunătățirea Programului. Procesul de evaluare a fost bazat pe următoarele obiective: (1) Identificarea activităților care au fost realizate conform planului; (2) Identificarea acțiunilor/activităților care n-au fost realizate și de ce; (3) Determinarea practicilor de succes care ar putea fi extinse și cum; (4) formularea lecțiilor învățate care urmează să fie luate în considerare la îmbunătățirea programului.

Evaluarea procesului de implementare a Programului de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026, pentru anul 2022, este realizat de Asociația obștească “Eco-Răzeni” și Consiliul raional Ialoveni în cadrul proiectului „Capacitatea organizațiilor locale de tineret din Moldova”, implementat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Danemarca, cu suportul financiar al New Democracy Fund.

Metodologie

Procesul de evaluare a Programului va fi unul complex, axat pe activitățile anului 2022 și va presupune aplicarea atât a metodelor ce au la baza date cantitative în procesul de analiză, date statistice, sondaj de opinie, dar și acele metode care presupun colectarea datelor calitative despre activități, focus grupuri, analize comparative. Procesul de evaluare va fi axat pe analiza a trei dimensiuni cheie:

DIMENSIUNILE DE EVALUARE A STRATEGIEI

IMPLEMENTARE

pentru a înțelege în ce măsură au fost realizate acțiunile și cât de relevante sunt acestea pentru atingerii obiectivelor specifice ale Programului

REZULTATE

cuantificarea rezultatelor cantitative (outcomes) pentru a înțelege dacă Planul de acțiuni a determinat schimbări pozitive la nivel macro: percepția tinerilor față de importanța acestora pentru comunitate și Autorități

INCLUZIUNE ȘI EGALITATE DE GEN

pentru a înțelege modul în care Planul de acțiuni abordează o manieră coerentă în raport cu cele mai relevante inegalități pentru tinerii și tinerele din r. Ialoveni și cum acestea sunt diminuate în procesul de implementare

Implementare. În procesul evaluării în cauză, implementarea presupune măsurarea gradului de realizare a investițiilor din cadrul Planului de acțiuni pentru anul 2022. Dat fiind lipsa unor indicatori cuantificabili de rezultat pentru fiecare acțiune și a faptului că Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026 a fost la primul an de implementare pe această dimensiune de analiză, urmează să facem referire strict la fiecare acțiune planificată pentru anul 2022 și în ce măsură aceasta a fost realizată.

Pentru cuantificarea gradului de implementare a Planului de acțiuni, fiecare activitate specifică a acestuia va fi apreciată cu un punctaj de la 0 la 3. Un punctaj mic semnificând un grad de realizare mai redus, iar 3 puncte semnificând că activitatea a fost realizată cu succes (a se vedea tabelul de mai jos). Fiind prima evaluare a gradului de implementare a Planului de Acțiuni a Programului ne propunem să cuantificăm aspectul de implementare a tuturor acțiunilor prevăzute pentru acest an.

CONSTATAREA GENERALĂ PRIVIND INDICATORUL	DESCRIEREA GRADULUI DE REALIZARE	PUNCTAJ
Nerealizat	Acțiunea nu a fost începută	0
Realizat parțial	Acțiunea se află la etapă de pregătire, însă tinerii nu au putut beneficia de ea.	1
	Acțiunea a fost realizat parțial sau sporadic	2
Realizat	Acțiunea a fost realizată în conformitate cu prevederile Programului.	3

Rezultate. Urmează să cunoscăm și analizăm rezultatele semnificative care s-au produs pe parcursul anului 2022. Cuantificarea a avut loc în conformitate cu indicatorul de măsurare a rezultatelor din cadrul Programului: Tabelul nr. 6: Monitorizarea și evaluarea programului. Datele au fost colectate în conformitate cu metodele stipulate în metodologie. Rezultatele vor fi analizate în conformitate cu obiectivele specifice ale Planului și gradul în care acestea duc la realizarea lor. De asemenea, în cadrul analizei, în special al întrunirilor de tip focus grup realizate cu tinerii, ne-am propus să cuantificăm în ce măsură tinerii percep că sunt sau nu o prioritate pentru comunitate și APL.

Incluziune și egalitate de gen. Acest indicator va contribui la înțelegerea dacă tinerii și tinerele au beneficiat în egală măsură de oportunitățile și acțiunile realizate în cadrul Programului. Va fi evaluat gradul de implementare a Principiului nediscriminării și al incluziunii tuturor tinerilor: toate drepturile fiecărui tânăr(ă) au prioritate egală. Vor fi diminuate sau eliminate condițiile care duc la discriminare directă sau indirectă împotriva oricărui grup de tineri din orice motiv, la orice etapă: planificarea, elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea programului, care a fost stipulat în documentul de Program. Astfel, ne propunem să cuantificăm gradul în care activitățile au abordat și implicat toate categoriile de tineri și tinere din r. Ialoveni.

Echipe de evaluare va genera concluzii pe baza coagulării dovezilor obținute din 4 surse diferite prin aplicarea metodelor de colectare a datelor, precum și din surse de date primare și secundare, și anume:

1. Studiarea documentelor și articolelor despre activitățile realizate pe parcursul anului 2022 care au fost postate pe pagina <https://il.md/tineret/> și <https://fondultinerilor.md/>;

2. Chestionarea - acesta a fost constituit din 28 de întrebări fiind constituit din 2 părți, prima parte fiind întrebări generale de determinare a aspectelor specifice eșantionului. A doua parte a sondajului include întrebări specifice domeniilor de intervenție. Chestionarul a fost realizat online pe platforma Google Forms și a fost completat de 180 de tineri și tinere din r. Ialoveni.

3. Focus grupuri - au fost organizate 6 activități de tip focus grup pe categorii determinate:

- Membrii Fondului pentru Tineri Ialoveni;
- Beneficiari ai Programului de Granturi Mici a Fondului pentru Tineri Ialoveni din 5 localități a raionului;
- Membri ai Consiliilor Locale ale Tinerilor din 5 localități a raionului;
- Beneficiari ai Programului de Granturi și instruirilor în domeniul antreprenoriatului;
- Membri ai Consiliilor de Elevi;

- Beneficiari ai Centrului de Sănătate Prietenos Tinerilor „Avante”.

În cadrul acestor întruniri, care au fost realizate în format online pe platforma ZOOM au participat 75 de tineri din 17 localități ale raionului Ialoveni. Tinerii și tinerele participanți(te) în cadrul acestor activități au răspuns la un set de întrebări (8-9 întrebări) fiecare. Întrebările din cadrul focus grupurilor au fost grupate în două categorii: (1) întrebări generale despre Program; (2) întrebări specifice pentru categoria de tinerii și tinerele participanți(te). Lista întrebărilor din cadrul focus grupurilor realizate se anexează la prezentul raport.

4. **Discuții cu factorii de decizie:** Direcția Tineret Consiliul Raional; Responsabili/Parteneri din Sectorul Asociativ menționați în cadrul Planului;

Prioritatea I. Sporirea activismului civic al tinerilor.

Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026 este rezultatul unui proces inițiat în anul 2021 realizat prin prisma triangulării domeniilor de importanță ale sectorului de tineret din raionul Ialoveni. Ca rezultat al acestui proces programul a fost conceput din 4 priorități distinctive care urmăresc atingerea unor obiective specifice pentru întreg raionul Ialoveni pe acest sector.

Prioritate I în cadrul programului presupune Sporirea activismului civic al tinerilor din raion, iar realizarea acesteia ține de atingerea a două obiective specifice:

Obiectivul specific 1.1. „Până la finele anului 2026 sunt desfășurate, anual, câte 2 runde de granturi mici, cu participarea a cel puțin 300 de tineri, reprezentanți ai consiliilor locale de 37 tineret, consiliilor elevilor și ai grupurilor de inițiativă civică din cele 25 de localități ale raionului Ialoveni”;

Obiectivul specific 1.2. „Până la finele anului 2026 sunt consolidate capacitățile structurilor de reprezentare și de participare ale tinerilor din cele 25 de localități ale raionului Ialoveni cu mecanisme funcționale de implicare la viața publică și la etapele procesului decizional local”.

Pentru perioada anilor 2022-2026 conform Programului și Priorității I, au fost stabilite și 15 activități axate pe patru direcții după cum urmează:

- (1) Fortificarea rețelei CRT;
- (2) Desfășurarea activităților FPT Ialoveni și a PGM;
- (3) Organizarea evenimentelor raional de anvergură, forumuri;
- (4) creșterea implicării financiare a CR în organizarea activităților.

Activitățile specificate în Planul de Acțiuni sunt relevante iar realizarea acestora contribuie la atingerea celor două obiective specifice stipulate.

Analiza rezultatelor și evaluarea impactului activităților este precedată de structurarea datelor referitoare la implementarea activităților din cadrul acestei priorități și rezultatele atinse pe parcursul anului 2022, prin aplicarea metodologiei determinate ca mecanism. Datele specifice pentru această prioritate au fost acumulate de pe portalul Consiliului raional, portalul Fondului pentru Tineri Ialoveni și în cadrul a 4 focus grupuri unde au participat tineri și tinere implicați în desfășurarea nemijlocită a acestor activități sau au beneficiat de ele. Grupurile relevante pentru evaluarea Priorității I au fost:

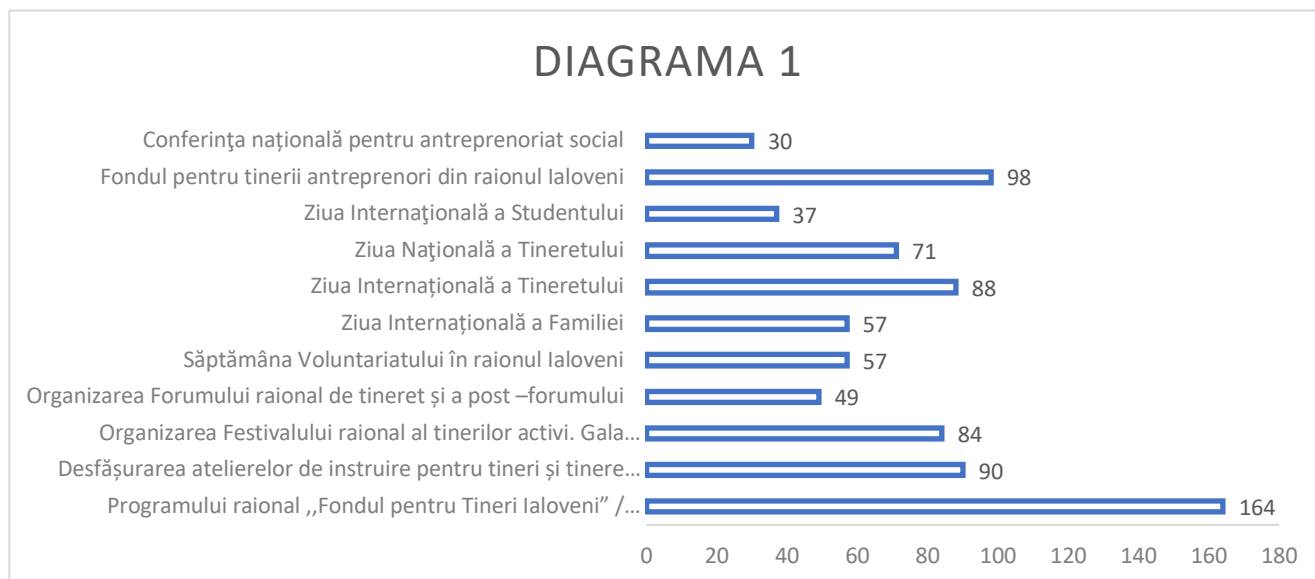
- Membrii Fondului pentru Tineri Ialoveni;
- Beneficiari ai Programului de Granturi Mici a Fondului pentru Tineri Ialoveni din 5 localități a raionului;
- Membrii ai Consiliilor Locale ale Tinerilor din 5 localități a raionului;
- Membri ai Consiliilor de Elevi;

Implementare. În procesul de evaluare a Priorității 1 a fost cuantificat un grad înalt de realizare a obiectivului setat, acumulând 2,64 puncte din 3 maxim posibil. Din cele 15 activități specifice incluse în prioritate, 11 au fost realizate integral, în conformitate cu prevederile Programului, 2 activități au fost realizate parțial sau sporadic și doar o activitate nu a fost realizată (a se vedea diagrama de mai

jos). Este important de menționat că o activitate nu a fost inclusă în procesul de evaluare deoarece implementarea Programului este la primul an, astfel datele nu sunt posibil de evaluat.

DENUMIREA ACTIVITĂȚII	PUNCTAJUL
Implementarea Programului raional „Fondul pentru Tineri Ialoveni”. Desfășurarea rundelor de granturi mici pentru tineri.	3
Desfășurarea atelierelor de instruire pentru tineri „Managementul proiectelor de dezvoltare comunitară”	3
Desfășurarea concursului de proiecte ale tinerilor. Selectarea celor mai reușite proiecte	3
Finanțarea și implementarea proiectelor de dezvoltare comunitară ale tinerilor din localitățile raionului	3
Întrunirea Clubului tinerilor lideri ai comunității - raportarea intermediară și finală a implementării proiectelor	3
Organizarea Galei bunelor practici „Activismul civic al tinerilor – soluția dezvoltării comunitare”	3
Organizarea Festivalului raional al tinerilor activi. Gala premiilor pentru tineret și activism civic.	3
Acordarea suportului necesar pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru consiliile locale de tineret prin intermediul rundelor de granturi	3
Creșterea treptată a bugetului raional pentru tineret destinat rundelor de granturi pentru tineri și planificarea de către APL I a resurselor pentru a oferi suportul financiar consiliilor locale de tineret și grupurilor de inițiativă civică la implementarea proiectelor de dezvoltare comunitară	nu este cuantificabil la momentul evaluării
Organizarea Forumului raional de tineret și a post -forumului	3
Organizarea Conferinței anuale a rețelei consiliilor locale de tineret din raionul Ialoveni	0
Extinderea rețelei consiliilor locale de tineret în toate cele 25 de localități ale raionului Ialoveni	2
Desfășurarea activităților dedicate Săptămânii Voluntariatului în raionul Ialoveni	3
Organizarea vizitelor de studiu în scopul efectuării schimbului de bune practici și experiențe în implementarea politicilor de tineret și voluntariat	3
Dezvoltarea relațiilor de colaborare și parteneriat între consiliile locale de tineret, asociațiile obștești și autoritățile administrației publice locale	2

Cele 2,64 puncte acumulate la această Prioritate reprezintă un grad înalt de realizare a Planului de acțiuni. Acest rezultat reiese din analiza datelor realizate, în special a rezultatelor obținute în urma interacțiunii directe a echipei de evaluare cu tinerii și tinerele din raion în cadrul Focus Grupurilor și a chestionarului. La întrebarea a 8-a din chestionar: Care dintre activitățile enumerate mai jos îți sunt cunoscute? Ai participat la acestea sau ai auzit despre organizarea acestora pe parcursul anului 2022? (răspuns multiplu) - diagrama 1.

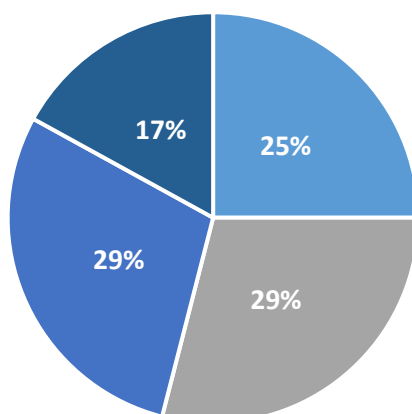
Conform rezultatelor putem concluziona că activitățile se realizează la nivel raional. Dacă este să facem o medie pentru numărul total de respondenți, fiecare cunoaște mai mult de patru activități din cele stipulate (media matematică pentru cei 180 respondenți fiind de 4.58 activități/tânăr). Activitatea FPT Ialoveni fiind cunoscută de peste 91% din respondenți, fiind un indicator foarte bun de popularitate a inițiativei în rândul tinerilor.

Gradul înalt de implementare a activităților din cadrul acestei priorități este demonstrat și de o altă întrebare din cadrul chestionarului „În anul 2022, la câte activități pentru tineret ai participat în localitate/raion?”, astfel răspunsurile s-au împărțit:

Din Diagrama 2 putem vedea că doar 30 din cei 180 de respondenți au afirmat că nu au participat nici la o activitate în timp ce 44 de tineri au afirmat că au participat la mai mult de 5 activități organizate din cadrul Programului. Un coeficient de peste 87% de tineri și tinere participante în cadrul activităților fiind un rezultat bun. Răspunsul acordat de către respondenți la aceste două întrebări demonstrează că tinerii și tinerele nu doar cunosc despre activități ci și participă, se implică în cadrul acestora.

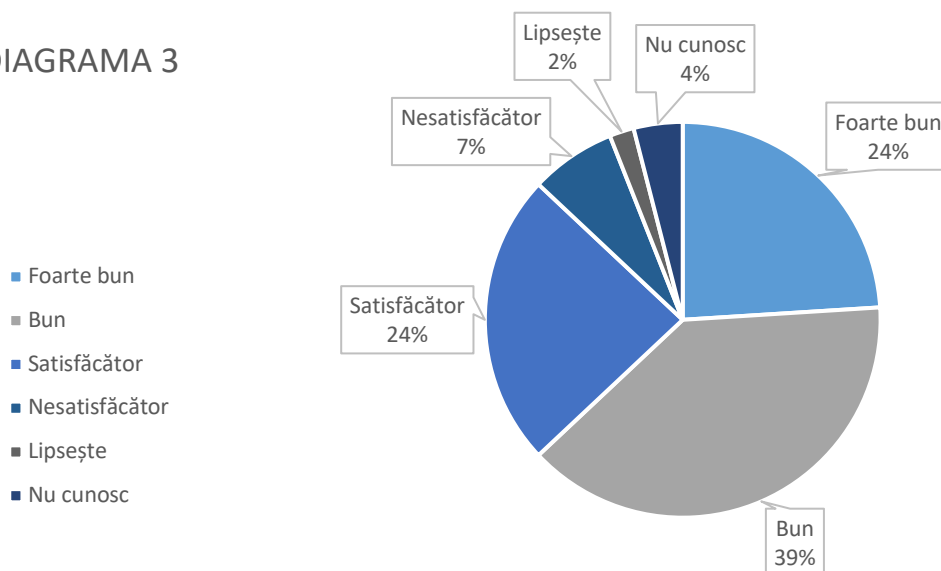
De asemenea, este important de menționat că și implicarea APL-urilor de nivelul I este apreciată de tinerii din raion ca fiind una bună. În cadrul chestionarului, la întrebarea: „Cum apreciezi gradul de implicare și eficiența autorităților administrației publice locale (Primăria; Consiliul Raional Ialoveni) în organizarea activităților pentru tineri și tinere, pe parcursul anului 2022?” răspunsurile au fost următoarele:

DIAGRAMA 2

■ Mai mult de 5 activități ■ 3-5 activități ■ 1-2 activități ■ Niciuna

DIAGRAMA 3

■ Foarte bun
■ Bun
■ Satisfăcător
■ Nesatisfăcător
■ Lipsește
■ Nu cunosc

Din Diagrama 3 vedem că doar 3 respondenți au afirmat că implicarea APL-urilor lipsește și alți 12 că nivelul acesteia este nesatisfăcător. Totuși, cel mai mare număr de tineri și tinere, 44 dintre aceștia, au afirmat că implicarea APL-ului este una foarte bună. 157 din cei 180 de respondenți sunt mulțumiți în acest sens, un rezultat pe care echipa de evaluare îl consideră foarte bun.

Rezultate. În conformitate cu indicatorii de monitorizarea și evaluarea a Programului, stipulați în cadrul acestuia, echipa de evaluare a cuantificat indicatorii cantitativi conform datelor oficiale(a se vedea tabelul de mai jos)

INDICATOR DE MĂSURARE A REZULTATELOR	REZULTATE CANTITATIVE
Numărul proiectelor finanțate	61 proiecte comunitare 8 idei de afaceri

Numărul tinerilor implicați în implementarea proiectelor	415 tineri dintre care 79 tineri 336 tinere
Bunele practici promovate	2 gale 61 de inițiative prezentate
Bugetului raional destinat rundelor de granturi	350 000 lei program de granturi 150 000 lei organizare de evenimente și instruirii
Numărul structurilor de participare și de reprezentare ale tinerilor	61 grupuri de inițiativă participante în cadrul PGM dintre care 15 CLT-uri.
Numărul localităților în care activează structurile de participare și de reprezentare ale tinerilor	17 localități

Faptul că anul 2022 a fost primul an de implementare a Programul nu permite realizarea unor analize comparative, astfel în cadrul evaluării am realizat constatări și cuantificări numerice a fiecărui indicator măsurat fără a putea concluziona asupra acestora, nu sunt date cu care pot fi comparate. Acțiunile care au fost realizate până în 2022, nefiind relevante pentru exercițiu în cauză. O analiză mai aprofundată a acestor indicatori va putea fi realizată începând cu anul viitor, atunci când rezultatele vor putea fi comparate și contabilizate, efectiv va fi posibil de urmărit anumite tendințe de creștere ori diminuare ale acestora. Exercițiul fiind și mai greu în lipsa indicatorilor de rezultat planificați pentru fiecare an de implementare a Planului.

Recomandări. În urma analizei tuturor indicatorilor de rezultat, a gradului de realizare a planului de acțiuni dar și a răspunsurilor, recomandărilor parvenite din partea tinerilor pentru Prioritatea I: Sporirea activismului civic al tinerilor echipa de evaluare vine cu următoarele recomandări pentru îmbunătățirea Programului:

Activitatea Consiliilor Locale ale Tinerilor	Fortificarea capacităților CLT este o prioritate în cadrul Planului de Acțiuni, însă în urma discuțiilor cu membrii acestora au fost vociferate două probleme importante: <ol style="list-style-type: none"> 1. Lipsa spațiilor pentru organizarea activităților CLT; 2. Dificultăți în procesul de organizare a procedurilor democratice de alegere ale membrilor CLT. <p>Cu toate că în cadrul planului este stipulată activitatea 1.8 „ Acordarea suportului necesar pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor pentru consiliile locale de tineret prin intermediul rundelor de granturi” aceasta pare a fi insuficientă. Această activitate necesită a fi reevaluat și analizată oportunitatea unei noi abordări în procesul de soluționare. Eventual o soluție ar fi oferirea unei cote din cadrul Programului de Granturi anume pentru susținerea CLT;</p> <p>O altă dificultate remarcată de membrii CLT ține de lipsa spațiilor pentru acestea, Consiliul Raional s-ar putea implica mai activ în acest</p>
---	--

	<p>proces inclusiv prin identificarea unor soluții generale la nivel raional: (1) implicarea Caselor de Cultură în acest proces; (2) implicarea Bibliotecilor; aceste structuri fiind subordonate direct CR, el având un grad de influență sporit asupra lor. O altă soluție ar fi (3) implicarea CR în procesul de comunicare dintre tineri și Primării pentru facilitarea acestuia. Cu toate că primăriile sunt structuri autonome, participarea CR în procesul de negociere a tinerilor ar contribui semnificativ la soluționarea acestor probleme. Echipa de analiză recomandă studierea detaliată a problemei spațiilor CLT, ulterior identificarea unei soluții generale pentru toate localitățile unde această problemă se manifestă.</p>
<p>Vizibilitatea structurilor de reprezentare și de participare ale tinerilor</p>	<p>Cu toate că peste 86% de respondenți au afirmat că în localitate lor există structuri de reprezentativitate și de participare a tinerilor, doar 43,3% au afirmat că cunosc despre activități organizate în localitate de aceste structuri, alte 47,2% au afirmat că nu cunosc. Fapt ce denotă că aceste structuri sunt mai puțin vizibile, tinerii nu simt implicarea și nu văd rolul lor în comunitate, sau aceste structuri de tineri sunt puțin vocale. În acest sens, echipa de analiză recomandă realizarea activităților de monitorizare și suport pentru structurile de auto guvernanță. Organizarea și oferirea oportunităților de a participa în cadrul activităților de instruire și schimburi de experiență ce ar motiva membrii CLT de a se implica mai activ și de a aprofunda studierea acestui subiect.</p>
<p>Consiliile de Elevi</p>	<p>Cu toate că CE sunt văzute ca structuri care beneficiază de activitățile planificate, în special în cadrul PGM, dar nu doar, această structură importantă de participare și reprezentare a tinerilor nu se regăsește ca prioritate în cadrul Programului. Cu toate că CE activează în cadrul Instituțiilor de Învățământ și eventual se crează impresia că este o structură care ține nemijlocit de direcția educație, aceasta trebuie privită în primul rând ca un mecanism de implicare a copiilor, tinerilor și tinerelor de la o vârstă mică. Fortificarea capacităților CE ar putea contribui semnificativ la consolidarea capacităților CLT-urilor în perspectivă, ori tinerii și tinerele când nu mai fac parte din sistemul educațional, însă au un grad înalt de activism și responsabilitate civică pot continua implicarea anume în cadrul CLT.</p> <p>În acest context, echipa de analiză recomandă includerea activităților CE în cadrul planului de acțiuni pe partea de capacitate, monitorizare și mentorat pentru aceste structuri, dar și unui eveniment anual de totalizare.</p>

Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului.

În cadrul Festivității de lansare a Programului de granturi mici pentru tineri, Runda a XXVI-a, care s-a desfășurat în data de 29 aprilie 2023, la Centrul de Business Ialoveni, la care au participat circa 130 de tineri și tinere din 17 localități ale raionului, au fost realizate 4 ateliere de lucru cu tinerii și tinerele din raionul Ialoveni. În cadrul acestor ateliere a fost prezentat raportul de evaluare și recomandările echipei de analiză pentru fiecare prioritate a programului. În urma prezentării draftului raportului și a

recomandărilor, acestea au fost discutate și analizate de către tineri. În urma procesului de consultare tinerii au propus următoarele completări pentru recomandările formulate în raport:

1. Implicarea mai activă a APL-urilor de nivelul unu în susținerea activităților desfășurate de CLT-uri. Acest fapt ar conferi o valoare mai mare acestor structuri la nivel local și ar asigura implicarea unui număr mai mare de tineri în activități;
2. Implicarea activă a bibliotecilor - acestea dispun de spațiu amenajat și ar putea să-l ofere gratuit pentru organizarea activităților CLT-urilor soluționând o problemă majoră existentă la nivel de mai multe structuri locale. Totodată, activitatea desfășurată de CLT ar putea atrage mai mulți tineri în biblioteci și în cadrul activităților nemijlocit desfășurate de această instituție. Astfel, tinerii văd în această colaborare oportunități și beneficii din ambele părți;
3. Necesitatea activizării CE-urilor ca oportunitate de implicare pentru copii. În cadrul CLT, conform regulamentului pot fi implicați tineri cu vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani însă copii nu dispun de astfel de oportunități. Astfel, odată cu activizarea CE-urilor această barieră de vârstă pentru implicare activă în comunitate practic va fi eliminată, în cadrul activității Consiliilor de Elevi se pot implica și copii începând chiar cu clasa întâi;
4. Organizarea schimburilor de experiență între grupuri de tineri, vizite de studiu, inclusiv la scară mică între 2-3 grupuri de tineri din diverse localități care au priorități și viziuni similare. Aceasta ar motiva implicare mai activă a tinerilor dar și ar facilita schimburile de bune practici.

Prioritatea II. Dezvoltarea serviciilor de educație non-formală, informare și instruire pentru tineri

Prioritatea II în cadrul programului se pliază pe două obiective specifice:

Obiectivul specific 2.1. „Anual, în perioada 2022 – 2026, este oferit suportul pentru dezvoltarea capacităților prestatorilor de servicii de educație non-formală, instruire și informare, astfel încât, în cele 25 de localități, să fie sporit cu 30% numărul tinerilor beneficiari care accesează serviciile acestora”;

Obiectivul specific 2.2. „Sunt organizate, anual, cel puțin 10 de activități raionale de petrecere a timpului liber, inclusiv de divertisment, pentru tineri și familiile tinere, până la finele anului 2026”;

Întru realizarea obiectivelor specifice pentru prioritatea II au fost state 14 activități din care pot fi observate mai multe direcții de intervenție:

- (1) Creșterea capacităților prestatorilor de servicii prietenoase tinerilor;
- (2) Îmbunătățirea cooperării între prestatorii de servicii și APL de nivelul II, inclusiv prin susținerea financiară a activității acestora de către administrație;
- (3) Dezvoltarea platformelor locale de comunicare și informare;
- (4) organizarea activităților raional în cadrul sărbătorilor dedicate tinerilor;
- (5) organizarea atelierelor și concursurilor tematice.

Activitățile specificate în Planul de Acțiuni sunt relevante, pentru obiectivele specifice fixate, acestea cuprind un spectru foarte larg de domenii care le înglobează: informarea, educare, implicare. Totodată, activitățile dedicate sărbătorilor relevante pentru sectorul de tineret contribuie la promovarea acestuia în societate și accentuează importanța tinerilor în calitate de actori locali.

Pentru structurarea datelor referitoare la implementarea activităților din cadrul acestei priorități, echipa de evaluare a utilizat toate metodele de colectare stabilite în metodologie. Dacă în cadrul chestionarului și a focus grupurilor, datele colectate au fost axate mai mult pe gradul de cunoaștere a tinerilor despre activitățile acestei priorități, informații relevante legate de modul de implementare a acestora și efectele la nivel raional au fost colectate în cadrul discuțiilor cu factorii de decizie: Direcția Tineret Consiliul Raional; Responsabili/Parteneri din Sectorul Asociativ menționați în cadrul Planului.

Implementare. Gradul de implementare a activităților stabilite pentru Prioritatea II au fost apreciate cu un punctaj mediu de 2,5 puncte. Dintre cele 14 activități stipulate în Planul de Acțiuni 12 au fost realizate fiind punctate maxim. Două activități au fost apreciate un 1 punct, „Acțiunea se află la etapă de pregătire însă tinerii nu au putut beneficia de ea” și anume:

- Crearea și lansarea platformei online „Eu sunt Ialoveni !” - aceasta este în lucru însă nu a fost lansată, actualmente mai sunt necesare investiții pentru a finaliza crearea platformei.
- Lansarea paginii web de podcasturi „RadiO2 Tineret Ialoveni” - cu toate că pe parcursul anului 2022 au fost publicate două materiale fapt ce presupune că tinerii au beneficiat de activitate - am dat doar un punct pentru implementare acestei activități. Pe lângă faptul că două materiale

este un număr mic în viziunea echipei de analiză, acestea au fost publicate pe pagina FPT Ialoveni, pagina web „RadiO2 Tineret Ialoveni” nefiind creată.

Activitatea „Organizarea competițiilor de orientare sportivă și turistică pentru rețeaua consiliilor locale de tineret și grupurile de inițiativă civică ale tinerilor” nu a fost organizată în acest an.

DENUMIREA ACTIVITĂȚII	PUNCTAJUL
Acordarea suportului necesar prestatorilor de servicii prietenoase tinerilor, pentru desfășurarea proiectelor și diverselor activități de educație non-formală, inclusiv pentru tinerii cu oportunități reduse	3
Semnarea acordurilor de parteneriat între autoritățile administrației publice de nivelul II și asociațiile obștești privind desfășurarea programelor pentru tineri	3
Planificarea de către APL II a resurselor financiare pentru a oferi suport asociațiilor obștești la implementarea programelor ce dezvoltă servicii prietenoase tinerilor	3
Desfășurarea atelierelor de instruire pentru tineri pe diverse tematici	3
Susținerea și promovarea cluburilor pe interese ale tinerilor: de lectură, dezbateri, etc.	3
Desfășurarea campaniilor de informare pe diverse tematici	3
Crearea și lansarea platformei online „Eu sunt Ialoveni !”	1
Lansarea paginii web de podcasturi „RadiO2 Tineret Ialoveni”	1
Organizarea activităților dedicate sărbătorii „15 mai – Ziua Internațională a Familiei”	3
Organizarea activităților dedicate sărbătorii „12 august – Ziua Internațională a Tineretului”	3
Organizarea activităților dedicate sărbătorilor „Ziua Națională a Tineretului” și „Ziua Internațională a Studentului”	3
Antrenarea tinerilor în concursuri intelectuale și în jocuri de societate	3
Organizarea concursurilor tematice, a activităților cultural-artistice, a conferințelor, simpoziunilor și a festivalurilor pentru tineret	3
Organizarea competițiilor de orientare sportivă și turistică pentru rețeaua consiliilor locale de tineret și grupurile de inițiativă civică ale tinerilor	0

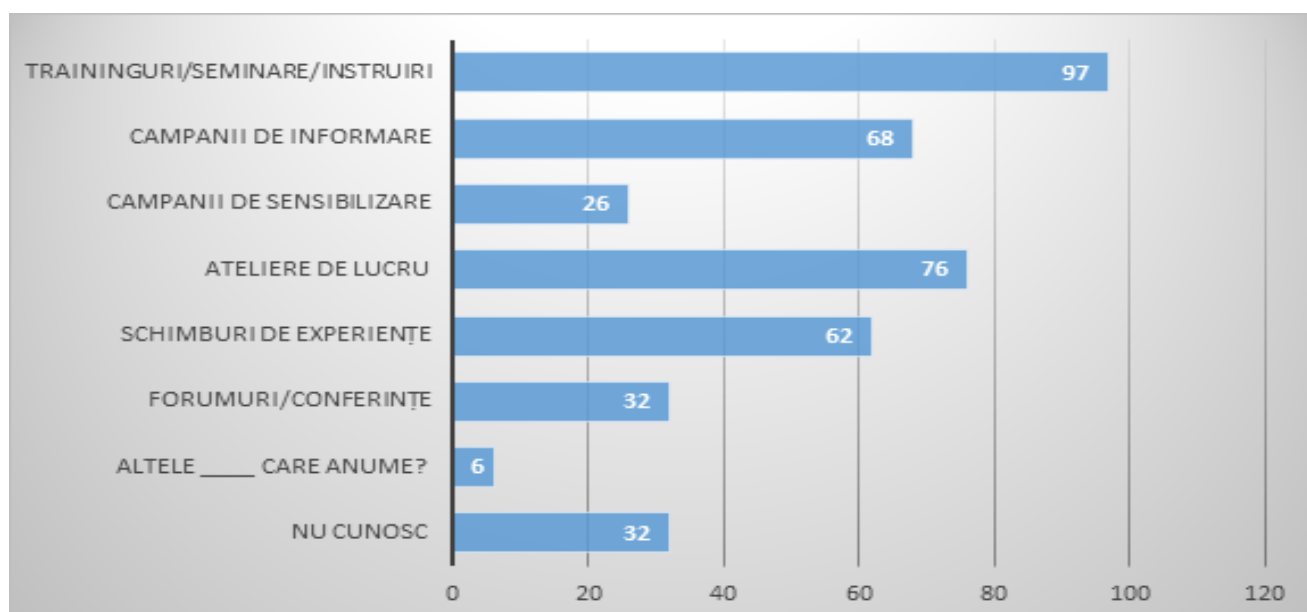
Rezultatul bun înregistrat în cadrul acestei priorități, pe partea de implementare este demonstrat și de părerile tinerilor, colectate în cadrul sondajului de opinie. Activitățile stipulate în plan sunt formulate

generalist, din aceste considerente ne-am propus să vedem răspunsurile tinerilor pe două aspecte: dacă se organizează activități în localitățile lor și care sunt acestea. În urma cifrării rezultatelor chestionarului am obținut următoarele date:

Conform Diagrama 4 putem vedea că 155 tineri au răspuns afirmativ la această întrebare, confirmând faptul că în localitatea lor se organizează activități de tineret.

La întrebarea: Ce activități de tineret se desfășoară în localitatea ta? (răspuns multiplu), răspunsurile s-au distribuit în următoarele proporții:

În Diagrama 5 vedem că rezultatele obținute la întrebarea anterioară în linii generale se adevăresc și 154 de tineri confirmă organizarea diverselor activități în localitatea. De remarcat că peste 82% dintre respondenți știu ce activități de tineret se organizează, fiecare dintre acești 148 de tineri au bifat cel puțin două activități, media matematică pentru aceștia fiind de 2,47 activități/tânăr. Cei mai mulți respondenți au afirmat că în localitățile lor se organizează Traininguri/Seminare/Instruiri.

Rezultate. Procesul de generare a rezultatelor cantitative și la această prioritate a implicat analiza mai multor surse pentru a genera rezultatele de analiză conform Programului. Astfel, conform indicatorilor de monitorizare și evaluarea stipulați în cadrul Programului, au fost cuantificați următorii indicatorii cantitativi (a se vedea tabelul de mai jos)

INDICATOR DE MĂSURARE A REZULTATELOR	REZULTATE CANTITATIVE
Numărul prestatorilor de servicii prietenoase tinerilor	Consiliul Raional Ialoveni AO „Eco-Răzeni” A.O. „Alternativa” CSPT „Avante”
Numărul tinerilor beneficiari ai serviciilor de educație non-formală, instruire și informare	1009 tineri implicați
Numărul tinerilor instruiți	244 tineri
Numărul activităților raionale pentru tineri	20
Numărul articolelor publicate	https://il.md/tineret/ -34 https://fondultinerilor.md/ - 45

Recomandări. În urma analizei tuturor indicatorilor de rezultat, a gradului de realizare a planului de acțiuni dar și recomandărilor parvenite din partea tinerilor pentru Prioritatea II: Dezvoltarea serviciilor de educație non-formală, informare și instruire pentru tineri credem că sunt relevante următoarele recomandări pentru îmbunătățirea Programului:

Reevaluarea perioadelor de implementare a activităților.	<p>La această prioritate sunt două activități care necesită a fi revăzute: crearea platformei online „Eu sunt Ialoveni !” și a paginii web de podcasturi „RadiO2 Tineret Ialoveni”. Aceste două activități necesită mai multe eforturi pentru a fi realizate: financiare, umane dar și timp. Pe lângă aspectul software complicat necesar pentru acestor două platforme, fapt ce implică și eforturi financiare considerabile, este importantă și necesară de asigurat și mentenanța acestora. Atât pe platforma „Eu sunt Ialoveni !” cât și pe „RadiO2 Tineret Ialoveni” este necesar de asigurat constant fluxul de materiale și informații. Conform Programului aceste activități au la bază implicarea voluntară, în primul rând este necesar de asigurat existența voluntarilor care dispune de aceste abilități: cunoștințe în domeniu IT și mentenanța site-urilor; realizarea de podcasturi etc., dar și asigurarea procesului de transmitere/preluare a experienței.</p> <p>Astfel, recomandă includerea activităților de formare și capacitate pe domeniile relevante pentru implementarea acestor două platforme online, pentru anul 2023. Reprogramarea lansării platformelor pentru anul 2024, după crearea grupurilor de voluntari implicați în mentenanță. În perioada de formare ca platformă pentru publicarea materialelor poate fi utilizată pagina FPT Ialoveni care este deja cunoscută în rândul tinerilor.</p>
Prestatorii de servicii prietenoase tinerilor	Actualmente, în r. Ialoveni ca de altfel în întreaga țară (eventual cu excepția or. Chișinău și Bălți) sunt foarte puține instituții și organizații care prestează astfel de servicii și sunt direct implicate în activitățile de tineret, inclusiv

	<p>dispun de experiență bogată în domeniu.</p> <p>În această ordine de idee, recomandarea este de a include în Program activități menite să crească numărul prestatorilor ca ulterior, când numărul acestora va atinge minimum necesar să se realizeze activități de suport. Astfel, în planul de acțiuni ar urma să fie introduse activități în acest sens:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivarea grupurilor de inițiativă locală să devine instituții înregistrate, ONG-uri; - Motivarea APL-urilor în vederea dezvoltării inițiativelor locale în acest sens: lucrători de tineret; Centre de Tineret locale axate pe principiul implicării voluntare; - schimburi de experiență menite să crească interesul și capacitățile în acest domeniu, în special după apariția
<p>Promovarea activităților dedicate sărbătorilor naționale și internaționale relevante pentru sectorul de tineret</p>	<p>Dacă este să urmărim în detalii răspunsurile tinerilor și tinerelor din chestionar referitoare la activitățile de tineret pe care le cunosc (Diagrama 1) putem observa că sărbătorile naționale și internaționale relevante pentru sectorul de tineret, cu excepția la două „Ziua națională și internațională a tineretului”, sunt mai puțin cunoscute de către aceștia. Este relevant de observat că inclusiv „Săptămâna Voluntariatului” este puțin cunoscută, doar 57 din cei 180 de respondenți au afirmat că știu despre organizarea acesteia. În acest sens, echipa de analiză consideră relevant de a pune accent sporit pe promovarea activităților care au loc în cadrul acestei diviziuni a planului de acțiuni. De ce nu, poate inclusiv prin stabilirea unei activități separate în acest sens și includerea indicatorilor minim necesar de atins în acest sens.</p>

Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului. În urma procesului de consultare, tinerii au propus următoarele completări pentru recomandările formulate în raport:

1. Necesitatea promovării mai active în mediul online a activităților de tineret dar și tinerilor și tinerelor active din raion. Acesta, pe lângă faptul că ar spori considerabil numărul tinerilor care vor cunoaște despre organizarea anumitor evenimente, va motiva implicarea mai activă a tinerilor. Faptul că vei fi promovat personal, în calitate de responsabil sau voluntar activ va motiva tinerii și tineretele să-și asume mai multe responsabilități.
2. Acțiuni de informare legate de activitatea specifică a ONG-urilor. Tinerii actualmente cunosc doar activitățile organizate de asociațiile din raion, însă cunosc mai puține lucruri despre principiile organizării și funcționării acestora.

Prioritatea III. Dezvoltarea oportunităților antreprenoriale și de angajare în rândul tinerilor, inclusiv a celor cu șanse reduse

Pentru prioritate III în cadrul programului au fost stabilite două obiective specifice:

Obiectiv specific 3.1. „Până la finele anului 2026 este desfășurată, anual, câte o rundă de granturi pentru susținerea planurilor de afaceri inițiate de echipele de tineri din localitățile raionului Ialoveni”;

Obiectiv specific 3.2. „Până la finele anului 2026 sunt dezvoltate serviciile integrate de incluziune socio-profesională a tinerilor cu dizabilități și alte categorii defavorizate din localitățile raionului Ialoveni”;

Realizarea obiectivelor conforme priorității III, presupune petrecerea a 13 activități diverse, dintre care pot fi observate câteva de importanță sporită:

- (1) Susținerea financiară a tinerilor antreprenori prin intermediul programelor de granturi de tip Start-up;
- (2) Dezvoltarea competențelor prin intermediul instruirilor și schimburilor de experiență;
- (3) Promovarea antreprenoriatului social;
- (4) Ghidare în carieră inclusiv pentru categoriile defavorizate.

Activitățile specificate în Planul de Acțiuni sunt vaste și relevante pentru obiectivele specifice stabilite, acestea cuprind un spectru foarte larg de domenii care înglobează: informarea, educarea, susținere financiară a tinerilor antreprenori și promovarea acestora. Totodată, în cadrul acestei priorități este stipulată o activitate care implică actorii de nivel național în cadrul Conferinței Naționale pentru Antreprenoriat Social. Antreprenoriatul social fiind o parte importantă a acțiunilor menționate.

Structurarea datelor referitoare la implementarea activităților din cadrul priorității a avut la bază utilizarea tuturor instrumentelor și metodelor stabilite. Atât în cadrul chestionarului cât și a focus grupurilor au fost formulate și adresate întrebări relevante pentru această prioritate. Unele date specifice, anume pentru această prioritate, au fost colectate și în cadrul focus grupului organizat cu implicarea și a beneficiarilor și beneficiarelor acestui program. Grupul relevant pentru evaluarea Priorității III a fost:

- Beneficiari ai Programului de Granturi și instruirilor în domeniul antreprenoriatului;

Implementare. Gradul de implementare a activităților stabilite pentru Prioritatea III au fost apreciate cu un punctaj mediu de 2,83 puncte. Dintre cele 13 activități stipulate în Planul de Acțiuni 11 au fost realizate fiind punctate maxim. O activitate au fost apreciate un 1 punct, „Acțiunea se află la etapă de pregătire însă tinerii nu au putut beneficia de ea” și anume:

- Crearea Centrului raional de (re)integrare socială a tinerilor cu oportunități reduse

cu toate că în vederea creării acestui Centru a fost înaintată o propunere de proiect, activitatea este în proces de realizare. Este important de menționat că realizarea inițiativei necesită un efort mai mare,

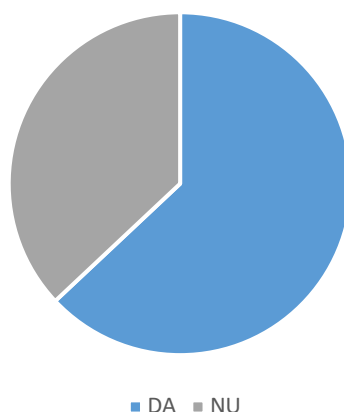
pe lângă crearea centrului este important de identificate resurse și oportunități pentru a asigura durabilitatea acestuia, ori funcționalitatea unui Centru necesită cheltuieli lunare.

Activitatea „Creșterea treptată a bugetului raional pentru tineret destinat rundei de granturi pentru tinerii antreprenori..” nu poate fi cuantificată la această etapă dat fiind faptul că programul este la primul an de implementare.

DENUMIREA ACTIVITĂȚII	PUNCTAJUL
Implementarea Programului „Fondul pentru tinerii antreprenori din raionul Ialoveni”. Desfășurarea rundei de granturi pentru tinerii antreprenori.	3
Organizarea atelierelor de instruire pentru tineri privind dezvoltarea capacităților antreprenoriale ale tinerilor	3
Desfășurarea concursului planurilor de afaceri ale tinerilor. Selectarea celor mai reușite idei de afaceri, cu inovație, ale tinerilor.	3
Acordarea suportului financiar pentru dezvoltarea afacerilor locale inițiate de echipele de tineri din localitățile raionului	3
Organizarea Forumului raional al tinerilor antreprenori	3
Creșterea treptată a bugetului raional pentru tineret destinat rundei de granturi pentru tinerii antreprenori și planificarea de către APL I a resurselor pentru a oferi suportul financiar ideilor de afaceri inițiate de către tineri	nu este cuantificabil la momentul evaluării
Susținerea implementării proiectului: Întreprinderea socială de inserție „Floare de cireș” S.R.L. – bună practică de integrare socio-profesională a tinerilor cu dizabilități	3
Contractarea serviciilor de catering prestate de Întreprinderea socială de inserție „Floare de cireș” S.R.L. la evenimentele locale și raionale	3
Instruirea la locul de muncă și angajarea asistată a tinerilor cu dizabilități și din alte categorii defavorizate	3
Organizarea Conferinței naționale pentru antreprenoriat social	3
Organizarea meselor rotunde cu participarea angajatorilor și a tinerilor. Târgul raional al locurilor de muncă pentru tineri.	3
Organizarea vizitelor de studiu la întreprinderi și a atelierelor de ghidare în carieră	3
Crearea Centrului raional de (re)integrare socială a tinerilor cu oportunități reduce	1

Rezultatul bun înregistrat în cadrul acestei priorități, pe partea de implementare este demonstrat și de părerile tinerilor colectate în cadrul sondajului de opinie dar și a focus grupurilor. În cadrul chestionarului, la întrebarea „Consideri că există oportunități economice pentru tinerii și tinerele din raion?” tinerii și tinerele au afirmat că acestea sunt (a se vedea mai jos):

DIAGRAMA 6

Din rezultate putem observa că 113 tineri și tinere care reprezintă practic 63% din respondenți consideră că în raionul Ialoveni există oportunități antreprenoriale. De asemenea, conform Diagramei 1 putem vedea că activitatea „Fondul pentru tinerii antreprenori din raionul Ialoveni” este practic a doua cea mai cunoscută activitate de respondenți, aceasta a fost selectată de 98 de tineri și tinere. Conform aceleiași diagrame, nr.2 se observă însă că activitatea „Conferința națională pentru antreprenoriat social” este mai puțin cunoscută de tineri, doar 30 au afirmat că au auzit sau participat în cadrul acestei activități. Acest grad mic de cunoaștere însă pot fi cauzat de două aspecte: (1) este un domeniu mai specific care de moment este în proces de dezvoltare; (2) activitatea se realizează în Chișinău, fiind una națională, astfel accentul se pune pe promovarea acestuia nu doar în Ialoveni ci în toată țara.

Rezultate. În conformitate cu indicatorii de monitorizarea și evaluarea a Programului, stipulați în cadrul acestuia echipa de evaluare a cuantificat indicatorii cantitativi (a se vedea tabelul de mai jos).

INDICATOR DE MĂSURARE A REZULTATELOR	REZULTATE CANTITATIVE
Numărul afacerilor finanțate	8
Bunele practici promovate	12
Procentul creșterii bugetului raional destinat runde de granturi pentru tinerii antreprenori	Pentru anul 2022 bugetul a fost în sumă de 100 mii lei Nu poate fi cuantificată creșterea, acesta este primul an de implementare a strategiei!
Numărul tinerilor din categoriile defavorizate care accesează servicii integrate de incluziune socio-profesională	38

Recomandări. În urma procesului de analiză a tuturor indicatorilor de rezultat, a gradului de realizare a planului de acțiuni dar și recomandărilor parvenite din partea tinerilor pentru Prioritatea III: Dezvoltarea oportunităților antreprenoriale și de angajare în rândul tinerilor, inclusiv a celor cu șanse reduse, echipa de evaluare vine cu următoarele recomandări pentru îmbunătățirea Programului:

<p>Dezvoltarea mecanismului de suport pentru tinerii antreprenori, tinerii care își propun să lanseze o afacere</p>	<p>În cadrul focus grupului realizat cu „Beneficiarii Programului de Granturi și instruirilor în domeniul antreprenoriatului” o parte a acestora au menționat despre utilitatea suportului primit de aceștia în procesul de aplicare la programele naționale de suport pentru tinerii antreprenori, în special de la ODA. În această ordine de idee, vedem relevant includerea unei activități specifice în acest sens sau extinderea activității existente pe partea de instruire prin includerea aspectului de mentorat. Această măsură ar putea avea un efect sporit și genera rezultate bune, fără a fi necesare foarte multe resurse suplimentare. Astfel, tinerii care au intenția de a participa în cadrul acestor programe însă nu pot de sinestătător sau structureze în întregime planul de afacere ar putea fi asistați la nivel raional. Această acțiune ar contribui la creșterea numărului de tineri care vor participa în cadrul programelor naționale, va crește calitatea aplicațiilor realizate de tinerii din Ialoveni și ca rezultat va duce la creșterea numărului de tineri antreprenori finanțați.</p> <p>Totodată, ar fi relevant includerea și desfășurarea sesiunilor de informare pentru întreprinderile create și gestionate de tineri privind rigorile și procesul de organizare a achizițiilor din resurse publice pentru a crește competențele acestora în acest domeniu.</p> <p>De asemenea ar fi relevant de inclus la partea monitorizarea și evaluare, indicatorul de număr pentru tineri care au beneficiat de instruire și de mentorat sau suport.</p>
<p>Campanii de informare</p>	<p>Cu toate că astfel activități se realizează în cadrul procesului de promovare a evenimentelor și Programului de Granturi pentru Tinerii Antreprenori ar fi relevantă includerea unor activități axate pe promovarea conceptelor antreprenoriale, inclusiv antreprenoriatul social de la vârste inclusiv mai mici, în cadrul școlilor, CLT-urilor, CE-urilor cât și alte. Aceste activități pot fi inclusiv lecții în cadrul orelor de dezvoltare personală sau întruniri cu tinerii din structurile menționate, eventual și cu participarea unor beneficiari ai granturilor care vor putea vorbi despre experiența proprie și utilitatea oportunităților existente. Prin intermediul acestor campanii de informare, cu tentă educativă, tinerii ar putea fi interesați de oportunitățile de lansare a afacerilor existente la nivel raional și național.</p>
<p>Acțiuni de conștientizare în vederea implicării active a APL-urilor de nivelul I în susținerea tinerilor antreprenori și a antreprenoriatului social</p>	<p>Implicarea Primariilor în procesul de susținere a antreprenoriatului, antreprenoriatului social în cadrul programului este prevăzută doar implicarea financiară a APL-urilor în PGM. Analizând programul credem relevantă includerea activităților de conștientizare destinată Primariilor în vederea susținerii mia active a Programului, inclusiv prin activități non-financiare, care presupun stimularea și motivarea tinerilor antreprenori. O soluție în acest sens ar fi elaborarea și aprobarea Planuri locale de susținerea activităților antreprenoriale, derivat al Programului Raional unde pot include facilități locale pentru aceste inițiative prin: (1) acordarea de spații publice în arendă la un preț preferențial pe o perioadă determinată la etapa lansării; (2) scutirea de taxe locale, inclusiv de cele de amplasare pentru o perioadă de 2-3 ani. În acest sens, în cadrul Programului poate fi dezvoltat un model de Plan Local tipizat și ulterior promovat în rândul primăriilor din raion.</p>

Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului.

În urma procesului de consultare tinerii au propus următoarele completări pentru recomandările formulate în raport:

1. Organizarea campaniilor de informare legate de tematică antreprenoriatului social. Actualmente tinerii cunosc doar tangențial ce presupune acest segment al antreprenoriatului, care sunt facilitățile care le oferă și cum acestea pot contribui nemijlocit la dezvoltarea comunităților. Cunoașterea mai aprofundată a aspectelor legate de antreprenoriatul social ar putea motiva mai mulți tineri să devină activi în acest sector.
2. Implicarea mai activă a tinerilor antreprenori locali în cadrul campaniilor de informare și a activităților de instruire, prin prezentarea experienței personale și lecțiilor învățate. Realizarea unor astfel de activități ar putea motiva mai mulți tineri să se implice în domeniul antreprenoriatului, pentru tineri este important să cunoască exemple, modele de tineri care au reușit să se afirme pe tărâmul afacerilor.
3. Utilizarea instrumentelor online pentru promovarea exemplilor de tineri antreprenori de succes din raionul Ialoveni. Aceste materiale pot fi realizate în diverse forme: interviuri, podcasturi, texte. Materialele în format electronic, distribuite pe mediul online ar putea ajunge la un număr mai mare de tineri și nu necesită investiții foarte mari în realizare.

Prioritatea IV. Promovarea modului sănătos de viață în rândul tinerilor și prevenirea comportamentelor riscante

Pentru prioritate IV în cadrul programului a fost stabilit un obiectiv specific:

Obiectiv specific 4.1. „Intensificarea măsurilor de promovare a modului de viață sănătos al tinerilor și de prevenire a comportamentelor riscante”

Întru realizarea obiectivelor specifice pentru prioritatea IV au fost setate 8 activități din care pot fi observate câteva de intervenție: (1) Educare și instruire a tinerilor în domenii relevante; (2) Consiliere psihologică, inclusiv pentru părinți; (3) Organizarea de activități publice; și (4) Promovarea voluntariatului pentru modul sănătos de viață. Cu toate că activitățile sunt relevante pentru domeniul de intervenție, în cadrul Planului de Acțiuni acestea sunt structurate vag, pot fi interpretate și nu specifică foarte exact care anume sunt acțiunile ce urmează a fi realizate.

Activități pentru această prioritate în linii mari sunt realizate la moment în totalitate de către CSPT „Avante”. Luând în calcul că este un domeniu mai sensibil de intervenție, atât pentru tineri și tinere cât și pentru comunitate în general echipa de analiză a decis că monitorizarea și evaluarea să fie realizată doar în baza raportului de activitate CSPT „Avante” și a focus grupului. Grupul relevante pentru evaluarea Priorității IV a fost:

- Beneficiari ai Centrul de Sănătate Prietenos Tinerilor „Avante”.

Implementare. Gradul de implementare a activităților stabilite pentru Prioritatea IV au fost apreciate cu un punctaj mediu de 3 puncte, maxim posibil. Cu toate acestea este important de specificat că această cuantificare a implementării poate prezenta erori dat fiind formularea foarte generalistă a activităților. În aceste condiții, practic la toate activitățile din cadrul acestei priorități este foarte greu de afirmat că acestea au fost sau nu realizate. Necătînd la această, dacă este să ne referim strict la document și felul cum acesta este structurat de moment, prioritatea IV este implementată cel mai bine, în totalitate.

DENUMIREA ACTIVITĂȚII	PUNCTAJUL
Organizarea sesiunilor de informare pentru tineri despre consecințele consumului de substanțe nocive	3
Organizarea dezbaterilor, a concursurilor și a flashmob-urilor privind modul sănătos de viață al tinerilor	3
Organizarea sesiunilor de informare pentru tineri despre alimentația sănătoasă	3
Organizarea atelierelor de instruire și a concursurilor despre educația sexuală a tinerilor	3

Desfășurarea meselor rotunde cu participarea tinerilor și a specialiștilor (ginecolog, dermato-venerolog, psiholog, polițist, etc.)	3
Crearea echipelor de tineri voluntari care să promoveze modul sănătos de viață în rândul semenilor lor	3
Organizarea atelierelor de instruire și a concursurilor privind metodele de prevenire a violenței domestice, a bullyingului și a cyberbullying-ului, precum și siguranța online	3
Desfășurarea ședințelor de consiliere psihologică pentru tinerii părinți	3

În cadrul focus grupului au participat 12 tineri și tinere din 5 localități ale raionului, voluntari și beneficiari în CSPT „Avante”. Discuțiile în cadrul focus grupului au fost axate pe 9 întrebări structurate de echipa de analiză (a se vedea anexa: Întrebări Focus Grup). De asemenea, ca parte a procesului a fost și studierea activității CSPT din cadrul rapoartelor disponibile și a postărilor pe paginile social media ale centrului. Din acest proces de analiză reiese faptul că activitățile au fost realizate în conformitate cu prevederile Planului de Acțiuni, de asemenea și tinerii au confirmat prin răspunsuri directe organizarea, petrecerea și utilitatea activităților desfășurate pe parcursul anului 2022.

Rezultate.

INDICATOR DE MĂSURARE A REZULTATELOR	REZULTATE CANTITATIVE
Numărul tinerilor instruiți și informați	3327
Numărul activităților desfășurate	289
Numărul de voluntari implicați	24

Recomandări. În urma procesului de analiză a tuturor indicatorilor de rezultat, a gradului de realizare a planului de acțiuni dar și recomandărilor parvenite din partea tinerilor pentru Prioritatea IV: Promovarea modului sănătos de viață în rândul tinerilor și prevenirea comportamentelor riscante, echipa de evaluare vine cu următoarele recomandări pentru îmbunătățirea Programului:

Reformularea și reformularea activităților deja stipulate.	<p>În cadrul procesului de analiză, echipa de lucru a întâmpinat mari probleme în cuantificarea gradului de implementare a activităților. Formularea acestora este evazivă și poate fi interpretată. Cu toate că acestea par a fi structurate, este foarte greu de înțeles ce anume urmează să se întâmple, cum anume.</p> <p>În această ordine de idee, recomandarea pentru această proprietate este de reformula activitățile propuse astfel încât acestea să fie</p> <p>(1) Specifice - sunt clare, simplu formulate și țin de o arie specifică de dezvoltare referindu-se direct la implementarea priorității;</p> <p>(2) Măsurabile - se activitatea exactă ce urmează a fi realizată, fără a fi incluse mai mult decât o intervenție per activitate.</p> <p>Exemplu: Activitatea 4.2; Organizarea dezbaterilor, a concursurilor și a flashmob-urilor privind modul sănătos de viață al tinerilor - în această se</p>
---	--

	conțin 3 acțiuni totalmente diferite, ca formă de organizare, scop și rezultate. În acest sens, este foarte greu atât de stipulat indicatori de progres pentru acesta cât și de măsurat cu exactitate gradul de realizare.
Restructurare activităților per ansamblu prin includerea tuturor activităților relevante care se realizează.	În cadrul focus grupului tinerii au vorbit despre activități care sunt organizate de CSPT „Avante” însă acestea nu se regăsesc sub nicio formă în structura planului. Aceste activități sunt: (1) Activități în care specialiștii centrului de deplasează în localități pentru a organiza diverse ateliere și instruirii pentru tineri și tinere; (2) Consultații individuale de care beneficiază tinerii și tinerele de la specialiști (ginecolog, dermato-venerolog, psiholog), în program sunt specificate doar organizarea meselor rotunde cu participarea acestora; (3) Jocuri de societate cu tentă educativă, inclusiv în domeniul relevant priorității. În acest sens, echipa de analiză vede oportună includerea acestor activități în Planul de Acțiuni și stabilirea indicatorilor trageți în acest sens.
Reevaluarea indicatorilor de monitorizare și implementare pentru această prioritate. (în tabelul nr.6 din program)	Reieșind din recomandările specificate mai sus, este relevant de a fi reevaluați și indicatorii de monitorizare. În urma ajustării activităților din Planul de Acțiuni prin reformularea celor existente și eventual includerea unor activități noi, structura implementării priorității va fi modificată. Echipa de evaluare vede relevantă includerea a cel puțin a doi indicator: <ul style="list-style-type: none"> - numărul de tineri care au beneficiat de consultații individuale ale specialiștilor; - numărul părinților care au beneficiat de consiliere psihologică; Însă, după revizuirea Planului de acțiuni nu este exclusă apariția necesității și a altor indicatori de monitorizare.

Recomandări parvenite din partea tinerilor în cadrul atelierelor de consultare a raportului.

În urma procesului de consultare tinerii au propus următoarele completări pentru recomandările formulate în raport:

1. Realizarea mai multor activități cu părinții. Acestea pe lângă faptul că pot fi benefice nemijlocit pentru ei ar contribui la înțelegerea necesității de a participa în astfel de activități pentru tineri, copii acestor părinți.
2. Organizarea întrunirilor pentru tineri cu sportivi de performanță din raion și nu doar. Astfel de activități ar putea motiva tinerii să ducă un mod de viață mai sănătos și să practice regulat sportul pentru sănătate.
3. Organizarea activităților de promovare a modului sănătos de viață în aer liber, de exemplu drumeții. Afara faptului că vor contribui la descoperirea de către tineri, a locurilor frumoase din raion, acestea iar motiva pe tineri să adopte un mod de viață sănătos.

Incluziune și egalitate de gen

Incluziunea și egalitatea de gen sunt elementele cheie a Programului de dezvoltare și a Planului de acțiuni, ori asigurarea cu șanse egale și oportunități similare pentru toate categoriile de tineri, sunt condițiile principale în dezvoltarea armonioasă a acestora. În acest sens în cadrul strategiei se regăsește obiectivul specific 3.2 privind dezvoltarea serviciilor integrate de incluziune socio-profesională a tinerilor cu dizabilități și alte categorii de tineri defavorizați din raionul Ialoveni. În acest sens toate activitățile realizate sunt conceptualizate și iau în calcul și această latură. Inclusiv în cadrul chestionarului 7,2% dintre respondenți se identifică ca făcând parte a unei categorii social vulnerabile.

La baza elaborării programului au stat un șir de principii, care pe parcursul anului 2022 au fost puse în aplicare. Acestea sunt: Principiul liberului acces care asigură acces liber tuturor tinerilor din raion în cadrul tuturor activităților organizate indiferent de sex, loc de trai, poziție socială sau starea fizică a tânărului. Principiul nediscriminării și al incluziunii tuturor tinerilor astfel au fost scoase toate elementele de condiționalitate și sunt bineveniți toți tinerii în cadrul tuturor activităților. Programul urmărește și partea de incluziune a tinerilor din categoria NEET care la etapa elaborării prezentului program reprezentau circa 20% din numărul total de tinerilor din raionul Ialoveni. Astfel aceștia sunt invitați în cadrul programelor de orientare în carieră, integrare în câmpul muncii și oportunităților de lansare a propriei activități economice.

În procesul de implementare a Programului putem urmări că partea de incluziune și egalitate este respectată și aplicată la cote maxime pe toate componentele și în toate prioritățile acestuia. Din analiza datelor obținute în procesul de monitorizare putem vedea că în 17 localități din 25 de localități a raionului s-au organizat activități de tineret. În baza analizei surselor de monitorizare în cadrul programului, putem deduce că în cadrul acestor activităților au participat atât tineri cât și tinere, pe alocuri tinerele fiind chiar mai active și mai implicate decât tinerii. Și în cadrul programului de granturi pentru antreprenoriat putem observa o cotă de participare a tinerilor pe alocuri este chiar mai mare ca cea a tinerilor.

Concluzii și recomandări generale

axate pe Program

Cuantificare	<p>Luând în calcul indicatorii de rezultat obținuți în anul 2022 și realizând o analiză a capacităților organizationale și financiare ale stakeholderilor, propunem de a include în planul de acțiuni, indicatori țintă pentru fiecare activitate. Includerea acestora, pentru fiecare activitate separat, pe lângă faptul că va trasa numeric progresul necesar de a fi asigurat, va permite realizarea unei planificări mai bune dar și s cuantificării corespunzătoare a resurselor „economic și uman” necesară pentru atingerea rezultatelor. De asemenea, stabilirea indicatorilor de performanță pentru fiecare activitate separată va facilita procesul de monitorizare și evaluare a gradului de implementare a planului de acțiuni și va facilita procesul de contabilizare a progresului înregistrat..</p>
Revizuirea planului de acțiuni	<p>Planul de acțiuni a Programului prevede că toate cele 50 de activități stipulate a fi realizate pe parcursul tuturor anilor de acțiuni a Programului. Cu toate că, unele dintre acțiunile prevăzute necesită un efort mai mare pentru a fi realizate din punct de vedere financiar sau un a procesului mai îndelungat de pregătire. În acest sens, echipa de monitorizare vine cu recomandarea de a face o repartizare anuală a activităților axată pe posibilitățile reale care sunt actualmente în raion dar și în baza unei logici a intervențiilor. Un plan de acțiune bine structurat nu înseamnă obligatoriu că activitățile prevăzute în cadrul acestuia trebuie să fie realizate pe tot parcursul implementării acestuia, unele activități sunt doar etape de pregătire care e firesc să fie depășite chiar după primul an de implementare.</p>
Evoluție în progres	<p>Planul de acțiuni prevede dezvoltarea Programului prin creșterea doar numerică a tinerilor implicați în activități și prin sporirea bugetului raional pe domeniu. O dezvoltare constantă și multilaterală pe sector poate fi asigurată doar prin diversificarea treptată a spectrului de activități și servicii în domeniul de tineret. Inovația și transfer de experiență fiind acele instrumente care contribuie și la creșterea graduală, de la an la an a serviciilor prestate.</p> <p>În această ordine de idee, echipa de analiză vine cu recomandarea de a include activități inovative pentru a doua parte de implementare a programului, anii 2025 - 2026. Exemplu în acest sens ar putea fi crearea și consolidarea CLT-urilor. Acțiune care s-ar finaliza cu consolidarea unei rețele locale către finalul programului, odată ce va fi realizat indicatorul actual al programului de a crea un CLT în fiecare localitate.</p> <p>Astfel de activități, în progres pot fi incluse și pentru alte domenii de intervenții cu stabilirea anului în care aceste acțiuni urmează a fi realizate.</p>
Consiliile de Elevi	<p>Cu toate că CE sunt văzute ca structuri care beneficiază de activitățile planificate, în special în cadrul PGM și nu doar, această structură importantă</p>

	<p>de participare și reprezentare a tinerilor nu se regăsește că prioritate în cadrul Programului. Cu toate că CE activează în cadrul Instituțiilor de învățământ și eventual se crează impresia că este o structură care ține nemijlocit de direcția educație, aceasta trebuie privită în primul rând ca un mecanism de implicare a copiilor, tinerilor și tinerelor de la o vârstă mică. Fortificarea capacităților CE ar putea contribui semnificativ la consolidarea capacităților CLT-urilor în perspectivă, ori tinerii și tinerele când nu mai fac parte din sistemul educațional, însă au un grad înalt de activism și responsabilitate civică, dar și experiență de implicare în CE pot continua implicarea anume în cadrul CLT. În acest context, echipa de analiză recomandă includerea activităților CE în cadrul planului de acțiuni pe partea de capacitate, monitorizare și mentorat pentru aceste structuri, dar și a unui eveniment anual de totalizare.</p> <p>Totodată, activizarea CE-urilor va contribui la eliminarea barierei de vârstă, minimum 14 ani pentru implicare activă în comunitate practic și structuri de autoorganizare a tinerilor. În cadrul activității Consiliilor de Elevi se pot implica și copii începând chiar cu clasa întâi;</p>
<p>Creșterea treptată a numărului prestatorilor de servicii prietenoase tinerilor în raion.</p>	<p>Actualmente, în r. Ialoveni ca de altfel în întreaga țară (eventual cu excepția or. Chișinău și Bălți) este mic numărul instituțiilor și organizațiilor care prestează servicii și sunt direct implicate în activitățile de tineret, cu experiență în domeniu.</p> <p>Recomandăm formularea și includerea în Programa obiectivelor specifice și acțiunilor relevante menite să crească numărul prestatorilor prin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Motivarea grupurilor de inițiativă locală să devine instituții înregistrate, ONG-uri; - Motivarea APL-urilor în vederea dezvoltării inițiativelor locale în acest sens: lucrători de tineret; Centre de Tineret locale axate pe principiul implicării voluntare; - schimburi de experiență menite să crească interesul și capacitățile în acest domeniu, în special după apariția; <p>În acest sens ar putea fi utile organizarea activităților de informare a tinerilor legate de activitate specifică a ONG-urilor. Tinerii actualmente cunosc doar activitățile organizate de asociațiile din raion însă mai puține lucruri despre felul cu acestea sunt organizate și lucrează.</p>
<p>Stimularea implicării Primăriilor în procesul de implementare a Programului</p>	<p>În cadrul Programului primăriile din raion sunt privite ca potențiali cofinanțatori a implementării PGM-urilor pentru inițiative de tineret și antreprenariat. Echipa de evaluare vede relevantă calitatea și gradul de comunicare cu APL-urile din raion în vederea creșterii implicării acestora în implementarea programului. În acest sens propunem lărgirea spectrului de așteptări față de potențialul suport din partea primăriilor. Acest suport se poate materializa prin intermediul următoarelor acțiuni:</p> <ul style="list-style-type: none"> - susținerea antreprenariatului, antreprenariatului social prin activități non-financiare - cum ar fi elaborarea și aprobarea Planurilor locale de susținere a activităților antreprenoriale, derivat al Programului Raional, ce prevede facilități locale pentru aceste inițiative prin; (1) acordarea de spații publice în arendă la un preț preferențial pe o perioadă determinată la etapa lansării; (2) scutirea

	<p>de taxe locale, inclusiv de cele de amplasare pentru o perioadă de 2-3 ani; (3) urgentarea procedurilor de eliberare a actelor necesare după caz;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Susținerea CLT-urilor - prin alocarea de spații, din domeniul public fapt ce ar putea motiva implicarea mai activă a tinerilor; - Implicarea mai activă în susținerea activităților desfășurate ce CLT-uri, acest fapt ar conferi o valoare mai mare acestor structuri la nivel local; - Includerea în statele de personal a lucrătorului de tineret sau chiar lansarea unor „Centre de Tineret locale” care ar reprezenta un spațiu prietenos pentru tineri
<p>Abordarea transversală a activităților planului de acțiuni.</p>	<p>Crearea sinergiilor între stakeholderii Programului prin implicarea reciprocă a acestora în procesul de realizare a activităților programate. Aceste acțiuni pot genera efecte pozitive în procesul de atingere a unor indicatori de performanță mai buni. În acest sens, poate fi luat drept exemplu relaționarea activităților CSPT „Avante” (Prioritatea IV) cu activitatea CLT-urilor (Prioritatea II). Cele din urmă, CLT-urile pot contribui la realizarea activităților educative la nivel local și implicarea tinerilor, inclusiv a membrilor în promovarea campaniilor raionale în acest sens. Astfel de sinergii pot fi trasate și pentru alte activități și grupuri de interes specifice ale Programului. Echipa de analiză vine cu recomandarea de a revedea modul de abordare a programului prin identificarea și utilizarea eventualelor sinergii între actorii programului dar și comunicare mai eficientă între aceștia.</p>
<p>Promovare</p>	<p>Tinerii din raion cunosc în mare parte toate activitățile prevăzute în planul de acțiuni, se implică în desfășurarea acestora. Problema cea mare este că acestea sunt privite ca inițiative de moment, nu ca acțiuni sistemice, prevăzute într-un document strategic de dezvoltare a sectorului de tineret din Ialoveni. Tinerii cunosc puține lucruri despre existența Programului de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026. În acest sens, echipa de evaluare vine cu recomandare de a pune un accent mai mare pe procesul de promovare a documentului strategic în cadrul tuturor activităților și postărilor realizate. În acest sens, poate fi utilizată permanent faza: Această activitate face parte din Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 - 2026. Este important ca tinerii să cunoască că acțiunile realizate fac parte dintr-un program de lungă durată, nu au loc doar sporadic.</p>

Anexe

Întrebări Focus grupuri

1. Fondul pentru Tineri - membri ai fondului și beneficiari în PGM;

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului;
4. Care sunt cele mai relevante domenii de dezvoltarea a tinerilor în viziunea voastră?
5. Cum contribuie FpT Ialoveni la dezvoltarea sectorului de tineret per ansamblu?
6. Care sunt cele mai reușite proiecte dezvoltate în cadrul Fondului?
7. Care este rolul administrațiilor publice în dezvoltare, realizarea Fondului?
8. Cum motivați tinerii din raion să se implice în activitățile Fondului?
9. De ce alte instrumente ar avea nevoie Fondul pentru Tineri să devină mai activ?

2. Beneficiari ai PGM Fondul pentru Tineri - 3-5 localități

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului?
4. Cât de utilă a fost finanțarea de care ați beneficiat pentru sectorul de tineret din localitate?
5. Cum ați identificat problema pe care vați axat, pe cine ați implicat în proces?
6. Cum apreciați gradul de implicare a tinerilor din localitate?
7. Care este colaborarea cu Primăria? Dacă acordă suport și în ce mod?
8. Ce activități considerați necesare actualmente pentru tinerii din localitate?
9. Cum voi, ca tineri activi puteți contribui la dezvoltarea localității?

3. Consiliile Locale ale Tinerilor - membri, de dorit măcar din 3/4 localități diferite

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului?
4. Cum sa format Consiliul Local, cine v-a motivat și a acordat suport în acest proces?
5. Beneficiați de suport din partea Autorităților Locale (Primăria, Consiliul Raional)? Cum se manifestă?
6. Cum apreciați gradul de implicare a tinerilor în localitate? Explicați
7. Care sunt cele mai mari provocări în activitatea pe care o desfășurați?
8. Cum credeți, de ce aveți nevoie ca să deveniți mai activi?
9. Cine vă poate ajuta în a deveni mai activi?

4. Membri ai Consiliilor de Elevi (CE) din 3-5 localități

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului?
4. Cum apreciați activitatea CE? Cine și cum acordă suport? Cum apreciați relația CE - Administrația Instituție de Învățământ din care faceți parte?
5. Cum apreciați gradul de implicare a elevilor în activitățile organizate de CE?

6. Considerați că includerea activităților CE în cadrul „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026” ar fi relevantă? Cum aceasta ar contribui la îmbunătățirea activității?
7. Care ar fi cele mai stringente necesități ale CE?
8. CE dispune de parteneriate? Care sunt acestea?
9. Ar fi benefică implicarea ONG-urilor active din raion în suportul CE?

5. Beneficiari ai Centrului Prietenos tinerilor

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului?
4. Cât de des frecvențati Centrul de Tineret? Ce vă motivează?
5. Ce servicii livrează Centrul de Tineret?
6. Sunt utile activitățile care au loc în cadrul Centrului? De ce?
7. Ce alte necesități de tineret considerați că nu sunt acoperite de moment?
8. Cum credeți că ar putea fi schimbată situația? Ce ar trebuie să fie organizat/realizat în Ialoveni?
9. În calitate de tână, cât de mult simțiți susținerea din partea Autorităților Locale (Primăria, Consiliul Raional)? Cum se manifestă?

6. Beneficiari ai PGM și instruirilor în domeniul antreprenoriatului

1. Cunoașteți despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”
2. Ce cunoașteți despre acest program?
3. La ce activități și acțiuni ați participat care se regăsesc ca priorități și în cadrul programului?
4. Care sunt cele mai mari provocări în domeniul economic ale tinerilor din Ialoveni ?
5. Ce oportunități de oportunități de dezvoltate a antreprenoriatului cunoașteți (locale, naționale)?
6. Cât de ușor este să fii tânăr antreprenor în Ialoveni? Simțiți suportul din partea Autorităților Locale (Primăria, Consiliul Raional)? Cum se manifestă?
7. Cât de utile sunt instruirile în domeniul antreprenoriatului? În general, credeți că acestea sunt necesare?
8. Cât de necesare sunt programele de granturi? Care este beneficiul lor?
9. Cum credeți, ce alte instrumente ar fi necesare de dezvoltat pentru impulsivarea antreprenoriatului?

7. Lucrători de tineret, Centre de Tineret, Direcția Tineret și Sport.

1. Ce servicii/produse pentru tineri se dezvoltă în raion?
2. Care sunt serviciile cele mai solicitate?
3. În ce măsură serviciile/produsele pentru tineri, livrate se încadrează în Program și cum?
4. Cum se identifică domeniile de intervenție?
5. Pe ce puneți accent când dezvoltați programele noi?
6. Cum planificați resursele și din ce surse le acoperiți?

Sondaj online (Google Form)

Acest sondaj de opinie este adresat tinerilor și tinerelor din localitățile raionului Ialoveni și are drept obiectiv evaluarea procesului de implementare a Programului de dezvoltare a politicilor de tineret ale raionului Ialoveni pentru anul 2022

(https://fondultinerilor.md/wp-content/uploads/2023/04/Program-Tineret-Ialoveni-2022-2026_final.pdf)

Pagina 1:

1. *Ești locuitor/locuitoare a raionului Ialoveni și faci parte din categoria de tineri și tinere (vârsta cuprinsă între 14 și 35 ani):*
  - Da
  - Nu
2. *Viza de reședință:*
  - Sat
  - Oraș
3. *Vârsta:*
  - 14-16
  - 17-19
  - 20-24
  - 25-35
4. *Sexul:*
  - Feminin
  - Masculin
  - Nu răspund
5. *Ocupația:*
  - Elev(ă);
  - Student(ă);
  - Angajat(ă);
  - Concediu maternitate;
  - Șomer(ă);
  - Antreprenor/antreprenoare;
  - Fac parte din categoria tinerilor **NEET** - definiție: "tinerii în vârstă de 15–29 de ani, care nu fac parte din populația ocupată, nu studiază/învață în cadrul sistemului formal de educație și nu participă la niciun fel de cursuri sau alte instruirii în afara sistemului formal de educație.
6. *Te identifiți ca fiind parte a unei categorii social vulnerabile? Categorie social vulnerabilă definiție: grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-și pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boală, dizabilitate, sărăcie, dependență de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economică și socială.*
  - Da
  - Nu
7. *Cunoști despre existența „Programul de Dezvoltare a Politicilor de Tineret ale Raionului Ialoveni pentru anii 2022 – 2026”?*
  - Da
  - Nu
8. *Care dintre activitățile enumerate mai jos îți sunt cunoscute? Ai participat la acestea sau ai auzit despre organizarea acestora pe parcursul anului 2022? (răspuns multiplu)*
  - Programului raional „Fondul pentru Tineri Ialoveni” / Programul de granturi mici

- Desfășurarea atelierelor de instruire pentru tineri și tinere „Managementul proiectelor de dezvoltare comunitară”
- Organizarea Festivalului raional al tinerilor activi. Gala Bunelor Practici.
- Organizarea Forumului raional de tineret și a post –forumului
- Săptămâna Voluntariatului în raionul Ialoveni
- Ziua Internațională a Familiei
- Ziua Internațională a Tineretului
- Ziua Națională a Tineretului
- Ziua Internațională a Studentului
- Fondul pentru tinerii antreprenori din raionul Ialoveni
- Conferința națională pentru antreprenoriat social

9. *În anul 2022, la câte activități pentru tineret ai participat în localitate/raion?*

- Mai mult de 5
- 3 – 5
- 1 – 2
- Nici una

Pagina 2:

1. *Care este cea mai mare problemă a tinerilor din localitate/raion în viziunea ta?*

- Calitatea nesatisfăcătoare a studiilor
- Posibilități limitate de afirmare și implicare
- Spații insuficiente pentru recreere și agrement
- Lipsa centrelor de tineret
- Activități puține pentru tineret
- Locuri de muncă neatractive
- Lipsa Posibilități reduse de a lansa o afacere
- Alta _____ care?

2. *Cum apreciezi propriul grad de implicare și activism civic:*

- Scăzut - nu mă implic
- Slab – mă implic doar dacă sunt impus(ă) de cineva (părinți; profesori, etc)
- Satisfăcător - particip doar la activități pe care le consider foarte utile pentru mine
- Mediu - particip la activități și evenimente regulat sau despre care aflu
- Ridicat - particip practic la toate activitățile și evenimentele, permanent caut oportunități

3. *Când ați participat la ultima activitate de tineret?*

- Săptămâna aceasta
- Luna aceasta
- Anul acesta
- Nu țin minte
- Nu am participat niciodată

4. *Se organizează activități de tineret la tine în localitate?*

- Da
- Nu

5. *Ce activități de tineret se desfășoară în localitatea ta?*

- Traininguri/Seminare/Instruiri
- Campanii de informare
- Campanii de sensibilizare
- Ateliere de lucru
- Schimburi de experiențe
- Forumuri/Conferințe

- altele ____ care anume?
  - Nu cunosc
6. *Ce alte activități destinate tinerilor se organizează în localitatea ta?*
- Cercuri de dans
  - Cercuri sportive
  - Cercuri de lectură
  - Cercuri de creație
  - Cercuri de teatru
  - altele __ menționați
  - Nu cunosc
7. *Cum apreciezi gradul de implicare și eficiența autorităților administrației publice locale (Primăria; Consiliul Raional Ialoveni) în organizarea activităților pentru tineri și tinere, pe parcursul anului 2022?*
- Foarte bun
  - Bun
  - Satisfăcător
  - Nesatisfăcător
  - Lipsește
  - Nu cunosc
8. *În viziunea ta, care este rolul Autorităților Publice Locale (Primărie, Consiliul Raional) în domeniul organizării activităților de tineret?*
- Organizează toate activitățile de tineret
  - Gestionează corect resursele și implică actorii locali
  - Oferă suport tinerilor în procesul de autoorganizare
  - Oferă suport tinerilor și le asigură necesitățile financiare
  - Decide participativ modul de gestionare a resurselor și asigură implicarea tinerilor la toate etapele de organizare a evenimentelor și activităților de tineret
  - Altul ____ Menționează
  - Nu cunosc
9. *Care a fost ultima activitate organizată în localitatea ta (dacă cunoști)?*
10. *Există în localitate structuri de autoorganizare/auto guvernanță a tinerilor? (răspuns multiplu)*
- Grupuri de inițiativă;
  - Consiliul elevilor;
  - Consiliul local al tinerilor;
  - Nu există
  - Nu cunosc
11. *În anul 2022, au fost organizate activități pentru tinerii din localitate de către structurile de autoorganizare/auto guvernanță ale tinerilor?*
- Da
  - Nu
  - Nu cunosc
12. *Dacă ați răspuns „DA” la întrebarea precedentă, ce activitate a fost organizată?*
13. *În anul 2022, au fost implementate/realizate proiecte ale tinerilor în localitatea ta?*
- Da
  - Nu
14. *Din ce resurse au fost implementate/realizate aceste proiecte? (răspuns multiplu)*
- Bugetul local
  - Bugetul raional
  - Bugetul public național

- Finanțatori externi
- Fondul pentru Tineri Ialoveni
- Agenți economici
- Donații persoane fizice
- Nu știu/nu au fost;

15. *Consideri că există oportunități economice pentru tinerii și tinerele din raion?*

- Da
- Nu

16. *Dacă ați răspuns cu "DA" la întrebarea anterioară, ce oportunități economice cunoașteți că există pentru tinerii și tinerele din raion?*

17. *Cunoști că există programul de granturi pentru tinerii antreprenori ?*

- Da
- Nu

18. *Dorești să te implici mai activ în viața social-politică și economică a localității, raionului?*

- Da
- Nu

19. *Care activități te-ar motiva să te implici?*

Îți mulțumim! Vocea ta este foarte importantă.

Acest sondaj de opinie este realizat de Asociația obștească "Eco-Răzeni" și Consiliul raional Ialoveni în cadrul proiectului „Capacitarea organizațiilor locale de tineret din Moldova”, implementat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova, în parteneriat cu Consiliul Național al Tineretului din Danemarca, cu suportul financiar al New Democracy Fund.